

ALMANYA'DA 2013 MAYIS AYI İTİBARI İLE ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Nisan 2013 itibariyle çalışanların sayısı bir ay öncesine göre 1000 artarak 41,69 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre bir yıl öncesine kıyaslandığında çalışanların sayısı 277.000 (% 0,7) artış göstermiştir. Ayrıca, Mart 2013 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre 368.000 (% 1,3) artarak 29,09 milyon olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan, ikinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Nisan 2013'de bir yıl öncesine göre 10.000 (% 9) azalarak 107.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2013 Mart ayı itibariyle bir yıl öncesine göre yalnız 15.000 (% 0,3) azalarak 4,75 milyona inmiştir. Diğer taraftan, aynı dönemde sigortalı çalışanların % 8,9'unu teşkil eden 2,60 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 74.000 (% 2,9) daha fazladır.

Serbest olarak çalışanların sayıları (kendi aile şirketlerinde çalışanların sayıları da dahil) 2013 yılının birinci çeyreğinde 59.000 (% 1,3) azalarak 4,49 milyona düşmüştür.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde sigortaya tabi çalışanların sayısı, Mart 2013 itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 1,4, Doğu Almanya'da ise % 0,7 oranında artmıştır. En büyük artış % 2,8 ile son 11 ayda olduğu gibi bu ayda da Berlin Eyaletinde gerçekleşirken, Saksonya-Anhalt Eyaletinde % 0,8, Saarland Eyaletinde % 0,2 ve Thüringen Eyaletinde % 0,04 oranında azalma kaydedilmiştir.

Çalışan sayıları sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre hemen hemen tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. Ekonomik hizmet sektöründe 150.000 (% 4,8), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 95.000 (% 2,6), imalat sektöründe 56.000 (% 0,9) artış gerçekleşmiştir. Uzun süren kışın etkisiyle inşaat sektöründe Mart 2013 ayında - 4.000 (% 0,2) küçülme gerçekleşmiş, ayrıca ödünç işçi veren sektörde azalma devam etmiş ve - 56.000 (% -7,4) olarak kaydedilmiştir.

Alınan kesinleşmemiş en son verilere göre, 2013 Mart ayında 94.000 çalışana kısa süreli çalışma ödeneği ödenmiştir. Bu sayı bir ay öncesine göre 17.000, bir yıl öncesine göre ise 16.000 daha fazladır.

Kesinleşen en son verilere göre ise, 2012 Kasım ayında 98.000 sigortalı kısa süreli çalışma ödeneği almıştır.

2. İşsiz Sayıları

Almanya'daki işsizlerin sayısı, Mayıs 2013'de bir ay öncesine göre 83.000 (% 3) azalarak 2.937.000 olarak kaydedilmiştir. Son 3 yıl içinde işsizlik Mayıs ayında ortalama 130.000 azalmıştır. 2013 Mayıs ayı işsiz sayısında bir yıl öncesiyle kıyaslandığında 82.000 (% 3) artış kaydedilmiştir.

İşsizlerin sayısı bölgesel olarak değerlendirildiğinde Batı Almanya'da Mayıs 2013 itibariyle bir ay öncesine göre 40.000 (% 2) azalarak 2.068.000'e, Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı ise bir ay öncesine göre 43.000 (% 5) azalarak 869.000'e inmiştir. Aynı ay itibariyle işsizlerin sayısı, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da 104.000 (% 5) artarken, Doğu Almanya'da ise 22.000 (% 2) azalmıştır.

2013 Mayıs ayı işsizlik oranı % 6,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,1 artmıştır. Yine 2013 Mayıs ayı itibariyle bölge olarak işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 6,0, Doğu Almanya'da ise % 10,3 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,3 artarken, Doğu Almanya'da ise % 0,3 azalmıştır.

Yabancı ve Türk Vatandaşı İşsizler

Diğer taraftan, yabancı işsizlerin sayısı 2013 Mayıs ayı itibariyle bir ay öncesine göre 7.203 azalarak 502.372'ye inmiştir. Ayrıca, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı da bir ay öncesine göre 1.518 azalmış ve 149.223 olarak kayıtlara geçmiştir. İşsiz vatandaşlarımızın sayısı bir yıl öncesine göre 8.262 artmıştır.

İşsiz vatandaşlarımızın 83.695'i erkeklerden, 65.528'i kadınlardan oluşmakta olup, bunlardan 14.037 (Nisan 2013:14.528) 25 yaşın altında, 110.719 (Nisan 2013: 111.967) 25 ile 50 ve 24.407'si (Nisan 2013: 24.187) 50 ile 65 yaşları arasındadır.

2013 Mayıs ayı itibariyle yabancı işsizlerde işsizlik oranı % 14,1, vatandaşlarımız arasında ise % 21,6 olarak kaydedilmiştir. Türk işsizlerin yabancı işsizler içindeki oranı ise % 29,7'dir.

3. I. ve II. Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayısı

Mayıs 2013'de 2.937.000 işsizin 935.000'i (% 32) birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.002.000'i (% 68) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 66.000 (% 7), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise yalnız 17.000 (% 1) azalmıştır. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 104.000 (% 13) artmış, ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı Mayıs 2013 ayında bir yıl öncesine göre 23.000 (% 1) azalmıştır.

Diğer taraftan Mayıs 2013'de 149.223 işsiz vatandaşımızın 26.483'ü (% 17,75) birinci basamak işsizlik parası alırken, 122.740'ı (% 82,25) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Ayrıca Mayıs 2013'de 243.716 (Nisan 245.108) vatandaşımız iş arayan olarak İş Ajanslarında kayıtlı bulunmaktadır.

4. Meslek Eğitimi

Ekim 2012'den Mayıs 2013'e kadar İş Ajanslarına 438.600 açık meslek eğitim yeri bildirilmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 8.800 (% 2) daha azdır. Söz konusu dönemde işletme içi açık meslek eğitim yeri sayısı 431.400 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 6.200 daha azdır. Öte yandan, işletme dışı meslek eğitim yeri sayısı 2.600 (% 29) azalarak 7.100 olarak kaydedilmiştir.

Yine aynı dönemde 465.500 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuşlardır. Bu sayı bir önceki döneme göre 5.800 (% 1) daha azdır. Söz konusu sayı Mayıs 2013 ayına kadar Batı Almanya'da 4.300 (% 1) azalarak 393.200'e, Doğu Almanya'da ise 1.900 (% 3) azalarak 71.600'e inmiştir.

Diğer taraftan, Mayıs 2013'de 208.100 açık mesleki eğitim yeri bulunduğu bildirilmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 3.600 (% 2) daha fazladır. Bölgesel olarak Batı Almanya'da 167.300, Doğu Almanya'da 40.700 meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır. Bir yıl öncesine göre bu sayı Batı Almanya'da 4.600 (% 3) daha fazla, Doğu Almanya'da ise 900 (% 2) daha azdır.

Mayıs 2013’de 218.200 genç henüz meslek eğitim yeri bulamamıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 13.000 (% 6) daha fazladır. Batı Almanya’da meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 179.400 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 11.500 (% 7) daha fazladır. Doğu Almanya’da ise bu sayı 38.300 olarak kaydedilmiştir. Burada da söz konusu sayıda bir yıl öncesine göre 1.100 (% 3) artış olmuştur.

Açık meslek eğitim yeri sayısı, meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı ile karşılaştırıldığında açık meslek eğitim yeri arayan genç sayısı Mayıs 2013 ayında 10.000 (Nisan 2013: 2.700) daha fazladır. Bir yıl öncesi aynı dönemde fark yalnız 600 olarak kayıtlara geçmiştir.

5. İkili ve Çok Taraflı Sözleşmelerin Uygulanmasına İlişkin Değerlendirmeler

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde Almanya’da 2013 Mayıs ayında 188’i inşaat sektöründe, 297’si inşaat yan sanayiinde ve 8’i demir çelik sektöründe olmak üzere toplam 493 vatandaşımız istihdam edilmiştir.

6. Önemli Mahkeme Kararları

6.1. Federal İş Mahkemesi’nin 14 Mayıs 2013 tarih ve 9 AZR 844/11 sayılı çalışanın iş ilişkisi sonunda izin hakkından feragat edebileceğine ilişkin Kararı

İş ilişkisinin sona erdiğinde çalışanın Federal İzin Yasası’nın 7’nci maddesinin 4’üncü fıkrasına göre izin hakkının doğmuş olması halinde, çalışan kural olarak izin hakkından feragat edebilir. Federal İzin Yasası’nın 13’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının 3’üncü cümlesine göre izin hakkı iş ilişkisinin sona ermiş olmasından dolayı kullanılamayacağı durumlarda, çalışan, izin hakkının kullanımından sonuçları aleyhine bir durum oluşturmayacağı şartıyla vazgeçilebilir. Bu durum, iş sözleşmeleriyle öngörülen izin hakkını engelleyici düzenlemelere müsaade etmez. Çalışanın izin hakkını kullanmasının olası olduğu ve bundan feragat ettiği haller de AB hukukuna aykırı değildir.

Davacı işveren 26 Kasım 2008 tarihinde, Ocak 2006 tarihinden beri işgöremez durumda olan çalışanın iş sözleşmesini 30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla feshetmiştir. Fesih davası

sırasında taraflar, 29 Haziran 2010 tarihinde anlaşarak iş ilişkisinin davacı işverenin fesih bildirimi ile 29 Haziran 2009 tarihinde sona erdiğini, davacının çalışanına tazminat olarak 11.500 Avro ödeyeceğini, bunun sonucunda tarafların iş ilişkisinden bilinen veya bilinmeyen tüm maddi taleplerinin sona erdiğini karşılıklı olarak kabul etmişlerdir. 29 Temmuz 2010 tarihli yazıyla davalı çalışan davacıdan 2006 yılından 2008 yılına kadar olan izin hakları karşılığında 10.656,72 Avro talep etmiştir. İş Mahkemesi davayı reddetmiştir. Eyalet İş Mahkemesi kararı kısmi olarak değiştirerek davacıyı yıllık izin karşılığı 6.543,60 Avro ödemeye mahkum etmiştir.

Federal İş Mahkemesi davalı işvereni haklı görerek, İş Mahkemesi'nce verilen kararın yeniden tashisini istemiştir. Mahkeme, 29 Haziran 2010 tarihinde taraflar arasında varılan mutabakatla davacı çalışanın izin hakkından feragat ettiğine ve edebileceğine hükmetmiştir.

6.2. Federal İş Mahkemesi'nin 13.03.2013 tarih ve 5 AZR 954/11 sayılı ödünç verilen işçilere de aynı ücretin ödenmesi gerektiğine ilişkin Kararı

Ödünç İşçi Verilmesi Hakkındaki Kanun işvereni ödünç olarak alarak çalıştırdığı işçilere de kendi çalışanlarına ödediği ücreti ödemekle yükümlü kılmaktadır. Anılan Kanun'a göre ancak toplu sözleşmeler yoluyla taraflar arasında kararlaştırılması halinde ödünç çalıştırılan işçilere farklı ücret ödenmesi mümkündür. Diğer taraftan, toplu sözleşmelere bağlı olmayan çalışanlar da bu tür toplu sözleşmelerde öngörülen düzenlemeleri, işverenle yapacakları hizmet sözleşmelerine dahil edebilme hakkına sahiptirler.

7. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2012 Mayıs Ayına Göre	
	Mayıs 2013	Nisan 2013	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Tüm Çalışanlar		41.688.000		0,7
Sigortaya tabi işlerde çalışanlar	29.087.200 (Mart 2013)	29.004.100 (Şubat 2013)		1,3
İşsizler	2.936.912	3.020.272	81.633	2,9
* erkekler % 54,2	1.592.705	1.658.344	67.008	4,4
* kadınlar % 45,8	1.344.207	1.361.928	14.625	1,1
* 25 yaşını doldurmamış % 8,9	261.803	276.538	8.225	3,2
* 50 yaşını doldurmuş % 32,6	956.451	975.699	45.018	4,9
* 55 yaşını doldurmuş % 19,6	575.343	584.416	34.818	6,4
* Almanlar % 82,7	2.429.162	2.506.362	47.038	2,0
* Yabancılar % 17,1	502.372	509.575	33.132	7,1
* Türkler	149.223	150.741	8.262	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	6,8	7,1	6,7	
Erkekler	7,0	7,3	6,8	
Kadınlar	6,6	6,8	6,6	
25 yaşını doldurmamış olanlar	5,7	5,9	5,4	
50 yaşını doldurmuş olanlar	7,5	8,0	7,5	
- Yabancılar	14,1	15,2	14,0	
- Almanlar	6,1	6,4	6,1	
- Türkler	21,6	21,8	22,3	
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	151.149	142.699	-44.403	-22,7
- Yıl başından beri	734.731	583.582	-149.129	-16,9
- Halen mevcut	436.755	440.542	-62.462	-12,5
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	842.487	940.175	62.065	8,0
İkinci basamak işsizlik parası	4.463.796	4.484.313	-24.192	-0,5
Sosyal yardım	1.706.418	1.713.388	-1.324	-0,1

Kaynak: Federal İş Ajansı